

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת בחקותי תשע"א

אם בחקותי תלכו וגו ונתתי גשמיכם בעתם (כ"ו – ג')

ומקשים הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין ל"ט), ותירצו עפ"י המובא בשם הרמב"ם שמה שאין משלמים בעולם הזה הוא דוקא לעובד מיראה, אבל לעובד מאהבה משלמים גם בעוה"ז. וכתב בספר הישר לר"ת, שההבדל בין עובד מאהבה לעובד מיראה הוא, שהעובד מאהבה לא ינוח ולא ישקוט מלרדוף אחרי מצוות תמיד, כמו שאנו מוצאים אצל משה רבינו ע"ה שביקש "אעברה נא" (דברים ג' – כ"ה) והקשו בסוטה (דף י"ד) וכי לאכול מפריה היה צריך, ותירצו שהתאוה לקיים את המצוות התלויות בארץ, אבל העובד מיראה עושה רק מה שמחויב. זהו שאומר הפסוק, "אם בחקותי תלכו", אם תעבדו את ה' מאהבה ותלכו תמיד אחרי המצוות, "ונתתי גשמיכם בעתם", תקבלו שכר המצוות גם בעולם הזה.

(קרנן העני)

ונפלו איביכם לפניכם לחרב (כ"ו – ח')

וברש"י "שיהיו נופלים לפניכם שלא כדרך הארץ". מניין רואים שזה "לא כדרך הארץ". שכן בגלית על הפסוק "ויפול על פניו ארצה" (שמואל א' י"ז מ"ט) אומר רש"י (בשם ילקוט שמעוני), לא היה צריך ליפול אלא לאחוריו כדרך הנופלים, אלא כדי שלא יצטרך דוד לילך לחתוך ראשו". מכאן אפוא, שדרך הנופלים ליפול לאחוריהם, ומפני מה נאמר כאן "ונפלו איביכם לפניכם", שהכתוב מבשר להם "שיהיו נופלים לפניכם שלא כדרך הארץ", כדי לחסוך להם את ההליכה.

(הרה"ק רבי העשיל מקראקא זיע"א)

ואתכם אזרה בגוים (כ"ו – ל"ג)

הן בגלות בבל והן בגלות האחרונה נגזר, שיהיו בני ישראל מפוזרים ומפורדים בין הגוים. רק בגלות מצרים היו בני ישראל מרוכזים במקום אחד בגושן, כי עדיין היה לפני מתן תורה, ובלי התורה הקדושה, כשהם מפוזרים, לא היתה להם תקומה ח"ו.

(הרה"ק רבי אברהם מסוכאטשוב זיע"א)

ורדף אותם קול עלה נידף (כ"ו – ל"ו)

אם לומד אדם תורה שלא לשמה אלא על מנת לקנטר, הלימוד עצמו הוא בגדר עבירה ונוח לו שנהפכה שליתו על פניו (תוספות פסחים נ'), וזה הפירוש "קול עלה נידף" "נידף" מלשון דף, היינו קול של דף גמרא זה שלומדים אותו שלא כראוי, הוא אשר ירדפכם.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)

והתוודו את עונם ואת עון אבותם במעלם אשר מעלו בי (כ"ו - מ')

ע"ד פי' זקה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זצוק"ל עה"פ "אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עוונותיהם סבלנו" שחטאי אבותינו שהחשיבו לעצמם בתור חטא "ואינם" הרי אינם חטאים כלל, "ואנחנו עוונותיהם" אילו לנו היו חטאיהם "סבלנו" היינו שולחים אותם סבלונות ומתנות להקב"ה, שהרי עבורנו הם זכיות ומצוות, נמצא שע"י שהאדם נזכר בחטאי אבותיו כביכול ומתבונן אח"כ בחטאיו הרי הוא מתעורר תיכף לתשובה שלימה בראותו ההבדל בינו לבין אבוה"ק. וע"ז רמז הפסוק "והתוודו את עוונם" שמתעוררים הם להתוודות על עוונותיהם ולשוב בתשובה שלימה, ע"י שנזכרים ב"עון אבותם" ממה שהחשיבו אבותם לחטא, וע"ז "במעלם אשר מעלו" יכול להיות להם עליה בעבודת השי"ת.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק (כ"ו - מ"ב)

מה לפסוק זה ולתוכחה. אלא שאף זה דברי תוכחה הוא, שעה שיוצא לתרבות רעה מי שמוצאו מהורים בורים ופשוטים אין אשמתו כל כך גדולה כאשמו של מי שבא ממשפחה מכובדת ומיוחסת, שזקנו היה יעקב אבינו, ואבי זקנו היה יצחק אבינו וכו'.

(השל"ה הקדוש זיע"א)

וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק (כ"ו - מ"ה)

"וזכרתי להם" אזכור שאף הם, בני ישראל שבמצרים, לא היו טובים מהם. וזה הפשט של הפסוק "זכור עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך" (תהלים ע"ד - ב'). שעה שאדם משיא את בתו, ועקרו של השידוך נעשה בשל הממון שיש למשפחת החתן, ולאחר כן מתברר שהחתן ריק מנכסים ואין פרנסתו מצויה, מותר שיהיו טענות למחותן על שרימוהו. אבל אם הוא יודע מלכתחילה, שהחתן הוא קבצן, ואף על פי כן הוא מסכים לשידוך, אין הוא יכול לבוא עוד לאחר מכן בטענה שאין לו לחתן ולא כלום. "זכור עדתך מקדם" זכור נא, ריבוננו של עולם, מה היה מצבנו בשעה שקנית אותנו והשתדכת עמנו, דלים וריקים היינו, בלא מצוות ובלא מעשים טובים, ואף על פי כן "גאלת שבט נחלתך", גאלת אותנו ממצרים והסכמת לשידוך, ובכן מה טענה יכולה להיות בפיך עלינו, על שאנו שרויים כיום באותו מצב שבו היינו אז.

(הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדישטוב זיע"א)

פניני השבת

איתא בספה"ק "תפארת שלמה" מהרה"ק מראדומסק זיע"א שהבעש"ט הקדוש זיע"א אמר: כי כל מי שזכה להיות משובתי שבת מאוכלי שלחנו, הוא נותן לו סם חיים להיות בקרבו רפואה להיושע מכל התאוות, וגם פועל להבא להתנהג בביתו בקדושה ובטהרה. והרה"ק רבי מרדכי מנעשחזי זיע"א היה אומר שמי שטועם מסעודת שבת שלו, לא יפטור מהעולם בלא הרהורי תשובה.

קרית קרעטשניף, רחובות טל. 08-9492297